07.03.2017

ASIA: E 12/2017 VP VALTIONEUVOSTON SELVITYS: ASIANTUNTIJALAUSUNTO TYÖELÄMÄ- JA TASA-ARVOVALIOKUNNALLE

1. Komission tiedonanto Turvallisempi ja terveellisempi työ kaikille - EU:n työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön uudistaminen (10.1.2017 COM(2017) 12 final) on ikään kuin komission yhteenveto kokonaisuudesta, jota on valmisteltu pitkän aikaa ja jonka taustalla on suuri määrä erilaisia selvityksiä.
2. Suomen näkökulmasta tiedonanto on pitkään odotettu, myönteinen aloite työsuojelun ja työsuojelulainsäädännön kehittämiseksi EU:ssa. (Englanninkielinen tiedonannon otsikko on ehkä hieman suomenkielistä otsikkoa kattavampi Modernisation of the EU Occupational Safety and Health Legislation and Policy. Siinä on mukana lainsäädännön lisäksi myös toimintapolitiikka (policy).)
3. Tiedonanto luo ennakoitavuutta, se nostaa esille oikeita ja Suomenkin näkökulmasta merkityksellisiä asioita. Se on kohtuullisen hyvä kompromissi, kun otetaan huomioon, mitä muuta se olisi voinut sisältää tai olla sisältämättä.
4. Suomen kannalta tiedonanto olisi voinut olla kunnianhimoisempikin. Siinä ei ole esimerkiksi työhyvinvoinnin edistämisen näkökulmaa. Digitalisaation vaikutus työelämän murrokseen on siinä hyvin ohuesti. Sitä paitsi tiedonannon toimeenpanosuunnitelma olisi voinut olla konkreettisempi.
5. Myönteinen seikka on se, että tiedonannon mukaan uudistaminen toteutetaan työterveyden ja -turvallisuuden taso heikentämättä.
6. Myönteinen seikka on se, että tiedonannon johdannossa tunnistetaan hyvien työolojen myönteinen vaikutus tuottavuuteen ja osoitetaan, että työoloja parantamalla voidaan vähentää menetettyä työpanosta.
7. Myönteinen seikka on se, että työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan lainsäädännön perusrakenteen todetaan olevan hyvä ja että pelkkää rakenteen muuttamista tarkoittavaa uudelleenkirjoittamista ei aloiteta.
8. Myönteistä on se, että komissio on tunnistanut ja todennut uudistamistarpeessa olevat säädökset. Niihin olisi Suomen näkökulmasta voinut kuulua myös käsin tapahtuvaa taakkojen käsittelyä koskeva direktiivi, jota komission listassa ei ole.
9. Myönteistä on syöpäsairauden vaaraa koskeva lainsäädäntösuunnitelma, jolla on tiedonannossa myös täsmällisin aikataulu. Suomen näkökulmasta tätä aihepiiriä voitaisiin laajentaa koskemaan myös työhön liittyviä sairauksia, joihin työssä altistumisella on vaikutusta, vaikkei sairaus johtuisi nimenomaan työstä.
10. Myönteistä on se, että tiedonannossa otetaan esille psykososiaaliset riskit ja tuki- ja liikuntaelinten sairauksiin liittyvät riskit. Niistä komissio ei kuitenkaan ole valmistelemassa uutta lainsäädäntöä. Suomen työturvallisuuslaissa on näistä asioista työsuojelun puitedirektiiviä yksityiskohtaisempia säännöksiä.
11. Myönteistä on myös se, että tiedonannossa on otettu huomioon työn monimuotoisuus ja mm. sukupuolinäkökulma. Luxemburgin puheenjohtajakaudella hyväksyttyjen komission strategiakehystä koskevien neuvoston päätelmien valossa jäsenvaltioilla olisi ehkä valmiutta laajempaankin uusien riskien ja uusien työn ja työn tekemisen muotojen tarkasteluun.
12. Verraten paljon odotuksia asetetaan voimassa olevan lainsäädännön parempaan noudattamiseen ja sitä tukeviin käytännön oppaisiin ja työkaluihin sekä työsuojeluvalvontaan. Erityisesti painotetaan toimenpiteitä, jotka tukevat pieniä ja keskisuuria yrityksiä (joita lähes kaikki Suomen yritykset ovat).
13. Jäsenvaltioiden ministerit ovat käsitelleet tiedonantoa lounaskeskustelussaan 3.3.2017. Keskustelussa ovat nousseet esille mm. psykososiaaliset riskit. Tämän hetken tiedon mukaan Maltan puheenjohtajakaudella ei ole odottavissa muuta käsittelyä.
14. Perusmuistio on käsitelty ja sen sisältö on yksimielisesti hyväksytty sekä kolmikantaisessa työsuojeluneuvottelukunnassa (16/1993, 4 §) että EU-26 jaostossa.
15. Tiedonantoon johtaneita asioita on käsitelty unionin kolmikantaelimissä, esimerkiksi työterveyden ja -turvallisuuden neuvoa-antavassa komiteassa (ACSH), mutta Suomen työmarkkinaosapuolten näkemyksen mukaan itse tiedonannosta työmarkkinaosapuolia ei ole kuultu.

Osastopäällikkö, ylijohtaja Leo Suomaa

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi